

Priopćenje za medije Luxembourg, 16. lipnja 2020.

Potrebno je ubrzati provedbu megaprojekata kako bi se optimizirao promet u Europi, poručuju revizori EU-a

Ključni prekogranični prometni megaprojekti u EU-u napreduju sporije nego što se očekivalo. Šest od osam infrastruktura vrijednih više milijardi eura koje su obuhvaćene revizijom i njihove pristupne dionice vjerojatno neće biti u uporabi u punom kapacitetu do 2030., kako se izvorno planiralo, stoji u novom izvješću Europskog revizorskog suda (Sud). Time će se dodatno odgoditi dovršetak osnovne transeuropske prometne mreže (TEN-T).

Države članice EU-a postigle su 2013. dogovor oko toga da će osnovna mreža TEN-T biti spremna do 2030. godine. Ključna su značajka te mreže prekogranični prometni projekti, čija je svrha poboljšati povezanost među nacionalnim mrežama duž kojih se protežu europski koridori.

Revizori su ispitali je li izgradnja velikih autocesta, željezničkih pruga i plovnih putova s prekograničnim učinkom na osnovnu prometnu mrežu EU-a dobro isplanirana i učinkovito provedena. Provjerili su osam megaprojekata koji su sufinancirani sredstvima EU-a i čija ukupna vrijednost iznosi 54 milijarde eura (uključujući 7,5 milijardi eura financijskih sredstava EU-a), kojima se povezuju prometne mreže 13 država članica: Austrije, Belgije, Latvije, Litve, Estonije, Danske, Francuske, Finske, Njemačke, Italije, Poljske, Rumunjske i Španjolske.

U svim ispitanim megaprojektima zabilježena su znatna kašnjenja u izgradnji (u prosjeku od 11 godina), zbog čega je ugroženo djelotvorno funkcioniranje pet od devet multinacionalnih koridora. Glavni je razlog za te nezadovoljavajuće rezultate učestala loša koordinacija među uključenim zemljama. Države članice imaju vlastite prioritete ulaganja i postupke planiranja te ne podržavaju uvijek nužno prekogranične projekte ili ulaganja u prekogranične koridore u istoj mjeri. Isto tako, provedba projekata ne napreduje uvijek jednako brzo s obiju strana granice. Komisija dosad nije iskoristila ograničene pravne ovlasti kojima raspolaže za jamčenje toga da se prioriteti dogovoreni na razini EU-a poštuju u državama članicama koje ne napreduju prema planu.

„Uspostava osnovnih koridora mreže TEN-T u predviđenom roku ključna je za postizanje ciljeva politika EU-a, potporu rastu i otvaranju radnih mjesta te borbu protiv klimatskih promjena”, **izjavio je Oskar Herics, član Suda zadužen za ovo izvješće.** „U slučaju mnogih važnih prometnih

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda. Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

megaprojekata EU-a potrebno je uložiti dodatne napore kako bi se ubrzao njihov dovršetak. Ti su projekti naime ključni za postizanje bolje povezanosti Europe i ostvarivanje očekivanih koristi mreže u predviđenom roku.”

Troškovi tih osam megaprojekata s vremenom su se povećali za više od 17 milijardi eura (47 %), često zbog promjena u nacrtu i opsegu projekta, kao i zbog neučinkovite provedbe. Najveće povećanje zabilježeno je u slučaju kanala Sena – sjeverna Europa (dio plovnog puta Sena – Schelde), čiji su se troškovi gotovo utrostručili. S druge strane, revizori su utvrdili da se jedan dio autoceste A1 u Rumunjskoj ne upotrebljava i da su dvije dionice pogrešno spojene. To je dovelo do nedjelotvorne uporabe i traćenja financijskih sredstava.

Revizori su utvrdili i nedostatke u analizama troškova i koristi koje su države članice provele za ta ulaganja vrijedna više milijardi eura: prometne prognoze bile su potencijalno preoptimistične, a neki projekti mogli bi biti ekonomski neodrživi. To posebice vrijedi za baltičku željeznicu i željezničku dionicu čvrste veze u tjesnacu Fehmarn s daleko premalim brojem putnika. Revizori su isto utvrdili da Komisija nije obavila neovisnu procjenu specifikacija izgradnje na temelju potencijalnog protoka teretnog i putničkog prometa prije dodjeljivanja financijskih sredstava EU-a.

Nadzor koji Komisija obavlja nad dovršetkom mreže u državama članicama neizravan je i potrebno ga je ojačati. Komisija ne raspolaže posebnim odjelom koji bi državama članicama pružao potporu u usmjeravanju takvih velikih projekata i nema pregled nad ostvarenim napretkom. Ipak, Komisija je nedavno poduzela korak naprijed prema djelotvornijem nadzoru i praćenju utvrđivanjem onoga što je potrebno postići projektima u okviru „provedbenih odluka”.

Napomene za urednike

Uvođenje osnovne transeuropske prometne mreže uspostavom koridora osnovne mreže uređeno je Uredbom Europskog parlamenta i Vijeća br. 1315/2013. Odgovornost je Komisije zajamčiti da države članice dovrše osnovnu prometnu mrežu do 2030. godine, dok države članice snose odgovornost za provedbu konkretnih projekata. Za predmetnih osam megaprojekata dosad je stavljeno na raspolaganje otprilike 7,5 milijardi eura financijskih sredstava EU-a, a Komisija je dosad isplatila 3,4 milijarde eura. Komisija je povukla dio izvorno dodijeljenih sredstava zbog kašnjenja (1,4 milijarde eura za 17 dionica obuhvaćenih revizijom). Prema jednoj studiji Komisije, u slučaju da se ta mreža ne dovrši, gospodarstvo EU-a propustilo bi priliku za ostvarivanje potencijalnog rasta od 1,8 % te se ne bi omogućilo zapošljavanje koje bi odgovaralo količini posla koju u jednoj godini obavi 10 milijuna ljudi.

Svaki od osam ispitanih megaprojekata – četiri željezničke pruge (baltička željeznica, pruga Lyon – Torino, bazni tunel Brenner i baskijski ipilon), jedan plovni put (Sena – Schelde), jedna autocesta (A1 u Rumunjskoj) i dvije multimodalne dionice (cestovna/željeznička dionica u tjesnacu Fehmarn te željeznička pruga E59 za povezivanje s lukama u Poljskoj) uključuje troškove od preko 1 milijarde eura te se očekuje da će donijeti znatne socioekonomske koristi.

Tematsko izvješće br. 10/2020 „Prometna infrastruktura u EU-u: potrebno je ubrzati provedbu megaprojekata kako bi se očekivane koristi mreže ostvarile u predviđenom roku” dostupno je na internetskim stranicama Suda (eca.europa.eu) na 23 jezika EU, zajedno s višejezičnim audiomaterijalima u obliku *podcasta* za svaki od navedenih osam megaprojekata. Sud je

prethodno objavio niz drugih tematskih izvješća o prometu u EU-u (više informacija dostupno je na [Portal za publikacije](#)).

Kontakt za medije za ovo izvješće: Damijan Fišer

E: damijan.fiser@eca.europa.eu T: (+352) 4398 45 510 / M: (+352) 621 55 22 24

Mjere koje je Sud uveo u pogledu pandemije COVID-19

Europski revizorski sud (Sud) poduzeo je potrebne korake kako bi tijekom pandemije COVID-19 mogao nastaviti djelotvorno djelovati kao javni revizor EU-a i na vrijeme objavljivati revizijska izvješća, mišljenja i preglede, u onoj mjeri u kojoj je to u ovim teškim vremenima moguće. Sud istodobno izražava zahvalnost svima koji rade na spašavanju ljudskih života i koji se bore protiv pandemije u Luksemburgu, EU-u i svijetu. Također bezrezervno podržava politiku koju luksemburška vlada provodi radi zaštite javnog zdravlja. Sud radi na ublažavanju učinaka tekuće zdravstvene krize na svoje djelatnike i poduzima mjere predostrožnosti kako bi rizik za njih i njihove obitelji sveo na najmanju moguću razinu.